

gevallen krijg ik den indruk dat het voeren van A niet op het moment zelf veroorzaakt wordt door het bedelen der jongen, hoewel natuurlijk in eerste instantie de jonge vogels door hun bedelen in A de voerdriфт hebben doen ontwaken. Er is een permanente voerdriфт ontstaan (een geneigd zijn tot voeren), die door allerlei omstandigheden geactiveerd, de vogel tot werkelijk voeren kan doen overgaan.

Het merkwaardige is, dat A, als hij de jongen gevoerd had, en zich dus volkomen als oude vogel gedroeg, onmiddellijk daarop heel infantiel met wijd opengesperde bek van ons voer aanneemt. Tegenover ons is hij dus nog jonge vogel.

De foto hierbij afgebeeld geeft het moment weer waarop vogel A (links) zijn slechts eenige weken jongere soortgenoten een stukje regenworm aanbiedt.

J. HOOGERHEIDE.

NOVEMBER.

De achterblijvers van den zomer en de voorloopers van de lente. Zoo lang het nog niet vriest, bloeien de Teunisbloemen voort, in het bijzonder de kleinbloemige *Oenothera muricata*. Die heeft eigenlijk in September zijn bloei beëindigd, maar maakt dan (wellicht onder invloed van de najaarsregens) een heel nieuwe toploot, eerst bladeren, dan bloei en dat duurt dan voort tot in November. De vruchten van den echten zomerbloei zijn dan al rijp en de zaden worden al gegeten door meezen, vinken en sijsjes.

Toortsen doen dat ook en maken nieuwen bloei uit dood lijkende stengels. Look zonder Look zelfs ook nog en als ge er maar op wilt letten, dan ontdekt ge nog veel van deze wederoplevingsverschijnselen. Ze houden het niet lang uit na de eerste vriesdagen.

Maar de vorst brengt geen schade toe aan de voorloopers van de lente. De kiemplantjes van tientallen soorten van heel uiteenlopende planten blijven groenen en groeien. Wel gaan er veel van te niet, maar dat komt doordat zij elkaar onderling in den weg staan. Er zijn er, die nog voortgaan met ontkiemen, maar voor andere komt er toch in December en Januari een oponthoud. Heel aardig is het met Aaronskelk en met Schermdragende Vogelmelk. Die vinden we in November al vaak met ontplooiende bladeren of tenminste met heel hooge groeipieken. Ik heb zoo'n plek in Thijsses's Hof, daar staat geregeld midden November onze gewone Gevlekte Aaronskelk (ongevlekt) vol in blad. Eenige exemplaren drie of vier. Maar op diezelfde groeiplaats staan er nog tientallen andere, die vertoonen nog geen teken van leven en komen eerst in Maart te voorschijn. Zoo gaat het ook met Vogelmelk en Druifhyacinth en nog andere; ge moet ze zelf maar uitzoeken.

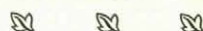
Roodborstjes hebben nog druk te vechten, merels ook en niet zoo maar voor een aardigheidje doch haast op leven en dood. Waarschijnlijk gaat het om de afperking van hun overwinteringsgebied, maar misschien ook hebben we hier net als bij de planten te doen met vervroegde lenteverschijnselen.

De gaaien, die kort geleden nog hun eikels begroeven, zijn nu alweer bezig, ze op te graven, ongeduldige lichtvaardige persoontjes. Nog altijd weet ik niet, of gaaien en eekhoorns geheugen bezitten omtrent hun opslagplaatsen voor wintervoorraad. Wel weet ik, dat meezen tenminste één dag lang geheugen hebben voor een voorraadplek en na dikken sneeuwval die plek weten te vinden. We hebben dit jaar een nog al goede dracht van beukenootjes, kunnen dus weer eens keepen verwachten, met hun bont gevederte en groote sneeuw witte rug- en stuit: een welkome verschijning in het winterbosch. Ook uitzien naar Appelvinken en Goudvinken.

Ik heb in mijn tuinen de gazons nog eens heel laat in 't jaar laten afmaaien. Daar houdt de Groene Specht van, dan kan hij makkelijker bij zijn mieren komen en dan heb ik het genoeg hem bij zijn hevige graverijen duidelijk te zien. Hij komt zelfs in tamelijk kleine tuinen: je staat er verbaasd over, zoo veel mieren er in den grond huizen en niet eens zoo heel diep, want

meestal hoeft de specht niet dieper te graven dan een decimeter. Maar als hij een dicht bevolkt plekje treft dan gaat hij gerust tweemaal zoo ver en dan zie je alleen zijn achterdeel boven het gras uitsteken. De Kleine Bonte Specht heeft ontdekt, dat er insecten huizen in de lischdoddenstengels en is nu een „oevervogel” geworden. Trouwens, een goede dichte bonte oeverzoom is van groote waarde voor velerlei vogels. Daar mogen onze plantsoenmensen en vijvergravers wel eens aan denken.

JAC. P. TH.

BOEKBESPREKING.

Prof. Dr. PAUL VAN OYE. *Biogeografische streken van België*. Uitg. „de Sikkel” Antwerpen.

Dit kleine boekje van den Biologie-Professor Van Oye uit Gent is iets heel bijzonders. Niet alleen brengt het voor België een heel nieuw geluid, maar ook is het heel anders dan alle diverse populair-natuurwetenschappelijke boeken en boekjes, die tegenwoordig in ons land bij dozijnen uitkomen.

Het naast sluit het zich nog aan, en dat is ook blijkens het voorbericht de bedoeling, bij de verhaaltrant van Heimans & Thijssse in de zes boekjes van de oorspronkelijke serie. Toch verschilt het ook daarvan wel weer veel, doordat het algemeener, wetenschappelijker en beknopter, ook moderner is.

Het heeft in de eerste plaats de tendens goed duidelijk te maken, dat er in alle streken van België op biologisch gebied nog heel veel waar te nemen en te bestudeeren valt, ook voor leeken, dat geheel of ten deele nieuw is voor de wetenschap. Blijkbaar wordt dit in België niet zoo algemeen ingezien, als bij ons toch wel het geval zal wezen, althans de schr. verweert zich herhaaldelijk en heftig tegen de meening, dat er in België niets nieuws meer te ontdekken zou zijn op biologisch gebied.

Onder Biogeographie neemt Prof. v. Oye, behalve wat wij gewoonlijk onder planten- en diergeographie verstaan, ook nog de geheele moderne oekologie en milieustudie.

Van de biogeografische districten, waarin België in navolging van Crépín, Massart, Lameere en anderen kan worden verdeeld, zijn maar eenige sterk contrasteerende gekozen en uit ieder wordt een klein aantal organismen in hun milieuverhoudingen besproken en de vraagpunten, die ze opleveren scherp gesteld en beantwoord. Zoo wordt bij „Duinen en Schorren” van Dieren's meening over de duinvorming en de beteekenis der vloedmerken daarvoor met groot enthousiasme opgevat en toegepast.

In II „De Kempen en het Hoogveen” (Haute Fagne) leveren de oligotrophe heide- en vennenorganismen, ook microscopische, de veenvorming en glaciaalrelicten belangrijke onderwerpen voor vergelijkende bespreking.

Ardennen en Jurassische streek (in Belgisch Lotharingen) worden in tegenstelling tot elkaar gebracht in verband met hun verschillend type van bodemgesteldheid, dat voornamelijk, maar zeker niet alleen, door het kalkgehalte wordt veroorzaakt. De merkwaardige Crons (kalksinter-vormingen) bij Buzenol, waarvan de schr. in 't bijzonder studie heeft gemaakt, krijgen natuurlijk een speciale bespreking.

Interessanter misschien nog zijn de conclusies uit het eigen werk van Prof. v. Oye en zijn zoon aangaande de verspreiding der Planariasoorten.

Het Slothoofdstuk IV „Algemeene biogeographie van België” geeft met een korte samenvatting tevens een critische vergelijking van de voorgestelde indeeling van België in biogeografische districten.

Het kleine boekje is ruim geïllustreerd met een dertigtal flinke pentteekeningen en 8 foto's.

Over de verschillende waarde van foto's en teekeningen ter illustratie geeft de inleiding